

Příklad č. 1

Obecní zastupitelstvo malé obce rozhodlo, že více než polovinu ročního rozpočtu investuje do vybudování nové sportovní haly. Část občanů s rozhodnutím nesouhlasí, protože obec zanedbává opravy místních komunikací a veřejného osvětlení. Na veřejném zasedání se proto otevřela otázka, zda je zastupitelstvo oprávněno takto rozhodovat a zda mohou občané rozhodnutí nějak napadnout.

Spadá schvalování rozpočtu do samostatné nebo přenesené působnosti obce?

Kdo odpovídá za hospodaření s prostředky obce?

Jakými prostředky mohou občané vyjádřit svůj nesouhlas s rozpočtem?

Příklad č. 2

Podnikatel požádal obecní úřad o stavební povolení na výstavbu haly. Úřad mu povolení odmítl vydat s odůvodněním, že zastupitelům se projekt nelíbí, přestože splňuje všechny zákonné požadavky. Podnikatel tvrdí, že došlo k nesprávnému postupu, protože rozhodování nemělo být ovlivněno politickými názory zastupitelů.

Do jaké působnosti spadá vydávání stavebních povolení?

Má zastupitelstvo právo zasahovat do rozhodování správních orgánů?

Jak se může podnikatel proti odmítnutí bránit?

Příklad č. 3

Starosta obce podepsal smlouvu o prodeji obecního pozemku místnímu developerovi. Tento krok provedl bez předchozího projednání a souhlasu zastupitelstva. Část zastupitelů se domnívá, že starosta překročil své pravomoci a smlouva je neplatná.

Který orgán obce rozhoduje o nakládání s nemovitým majetkem?

Překročil starosta své pravomoci?

Jak lze tuto situaci právně vyřešit?

Příklad č. 4

Rada obce rozhodla, že z důvodu úspor bude zrušena místní základní škola. O rozhodnutí nebylo jednáno na zastupitelstvu, a rodiče dětí se o něm dozvěděli až z obecního zpravodaje. Následně se strhla ostrá debata o tom, zda rada měla k tomuto kroku pravomoc.

Který orgán obce má pravomoc rozhodovat o zrušení školy?

Jaký je vztah mezi zastupitelstvem a radou obce?

Je rozhodnutí rady platné, pokud nebylo schváleno zastupitelstvem?

Příklad č. 5

Zastupitelstvo obce vydalo vyhlášku, která plošně zakazuje konzumaci alkoholu na všech veřejných prostranstvích v obci. Někteří občané se domnívají, že je takové opatření nepřiměřené a zasahuje do jejich práv.

Má obec pravomoc vydat takovou vyhlášku?

Kdo provádí dozor nad zákonností vyhlášek obce?

Jak by mohla být vyhláška formulována přiměřeněji?

Příklad č. 6

Obec vydala nařízení, podle něhož jsou občané povinni odklízet sněh z chodníků před svými domy. Jeden z obyvatel se odmítl této povinnosti podřídit a tvrdí, že nařízení bylo vydáno v rozporu se zákonem.

V jaké působnosti může obec vydávat nařízení?

Jaký je rozdíl mezi obecně závaznou vyhláškou a nařízením?

Kdo dohlíží na jejich zákonnost?

Příklad č. 7

Obec přijala vyhlášku, která ukládala povinnost občanům uklízet listí na veřejných prostranstvích. Vyhláška byla zrušena s odůvodněním, že ukládá povinnosti nad rámec zákona. Obec se brání s tím, že má právo samostatně rozhodovat o pořádku v obci.

Kdo je oprávněn zrušit vyhlášky obce?

Jaký je vztah mezi samostatnou působností obce a dozorem státu?

Jak se může obec proti zásahu bránit?

Příklad č. 8

Ministerstvo vnitra obdrželo podnět, že obec vydala vyhlášku, která odporuje zákonu o odpadech. Po přezkumu ministerstvo navrhlo její zrušení Ústavnímu soudu. Obec namítá, že stát zasahuje do její samostatnosti.

Jaké pravomoci má ministerstvo vnitra vůči obcím?

Může ministerstvo vyhlášku samo zrušit?

Jak probíhá přezkum vyhlášek obcí?

Příklad č. 9

Starosta rozhodl, že jeden z obecních bytů přidělí svému známému, přestože nebyl v pořadníku. Ostatní zájemci se cítí znevýhodnění a poukazují na klientelismus. Spor se dostal do zastupitelstva i do médií.

Má starosta pravomoc samostatně rozhodovat o přidělení bytů?

Jaký je standardní postup přidělování bytů?

Jak mohou občané dosáhnout nápravy v této situaci?

Příklad č. 10

Občan požádal obecní úřad o vydání rodného listu svého dítěte. Úředník mu odmítl dokument vystavit s tím, že takové žádosti vyřizuje pouze matrika v krajském městě. Občan se cítí

poškozen, protože musí cestovat desítky kilometrů.

Který orgán obce má na starosti matriku?

Je odmítnutí obecního úřadu oprávněné?

Jak může občan vymoci své právo?

Příklad č. 11

Zastupitelstvo obce se opakovaně neschází a neplní své základní povinnosti, například neschválilo rozpočet ani závěrečný účet. Ministerstvo vnitra proto podalo návrh na rozpuštění zastupitelstva. Občané jsou znepokojeni, kdo povede obec po jeho rozpuštění.

Za jakých podmínek lze zastupitelstvo rozpustit?

Kdo rozhoduje o rozpuštění zastupitelstva?

Jaká opatření následují po jeho rozpuštění?

Příklad č. 12

Rada obce rozhodla o investici do vybudování nové cyklostezky. Zastupitelstvo však odmítlo tento projekt financovat a mezi oběma orgány došlo k ostrému konfliktu. Občané jsou zmatení, kdo má v této věci konečné slovo.

Který orgán má konečné rozhodovací pravomoci?

Jaké jsou kompetence rady a zastupitelstva?

Jak lze řešit spor mezi těmito orgány?